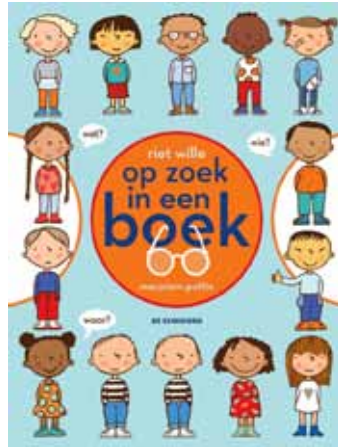

LESTIPS

– bij –

op zoek in een boek

Over het boek:

Een intercultureel zoekboek voor startende lezers.

In dit boek volg je de klas van Nel, Lie, Bem, Waad en al hun vrienden. Wie voelt er zich alleen op de speelplaats? Wat doet meester Guus tijdens de turnles en welke soep krijgen de kinderen in de eetzaal? De kinderen gaan ook op uitstap: ze hebben spetterplezier aan het zwembad en ontdekken heel wat dieren op de kinderboerderij. En dan is de dag voorbij. Raken alle kinderen veilig thuis?

Over deze lestips:

Deze lestips focussen op beginnende geletterdheid en technisch lezen. Ze zijn bedoeld voor kinderen in de derde kleuterklas en lezers die net leren lezen in het eerste leerjaar. Het verloop van een schooldag staat zowel in het boek als in het lesmateriaal centraal. Aan de hand daarvan gaan de kinderen spelenderwijs met de letters en woorden uit het boek aan de slag. Het lesmateriaal bevat een uitgewerkt lesverloop, tips voor begeleidende vragen en enkele handige werkbladen.

Thema's: letters, woorden, rijmen, school

Doelgroep: 3de kleuterklas en 1ste leerjaar / groep 2 en groep 3

AVI-niveau: AVI Start en AVI M3 / AVI 1 en 2

Over de makers:

Riet Wille is opgegroeid in Lochristi en woont in Gent. Ze werkte als logopediste met kinderen die moeite hebben met lezen. Ze schrijft boeken voor eerste lezers en poëzie. Ze heeft een voorkeur voor teksten op een laag AVI-niveau, en steekt haar boeken vol raadsels, rijmpjes en taalspelletjes. Ze werkt ook mee aan, Dichter', een tijdschrift van Plint met kinderpoëzie. Ze schrijft regelmatig teksten voor verschillende educatieve uitgeverijen. Riet is al bekroond met de Boekenleeuw, een Boekenwelp en een Vlag en Wimpel. www.rietwille.be

Marjolein Pottie is geboren in Roeselare in 1970 en woont sinds 1996 in Brussel. Als kind was ze altijd aan het tekenen en knutselen. Later studeerde ze Functionele grafiek. Nu is ze illustrator van kinderboeken. In 1997 kreeg ze de Boekenpauw voor haar prentenboek Muu (met Geert De Kockere). Marjolein houdt ervan veel verschillende technieken uit te proberen. Ze werkt ook voor buitenlandse uitgeverijen. Haar boeken verschijnen in meer dan tien talen en worden internationaal erg gewaardeerd.

Instap

Overloop met de kinderen hoe een schooldag eruitziet. Hoe komen ze naar school? Wat doen ze allemaal tijdens de les? Tijdens de turn- of zwemles? En tijdens de pauze? Hoe verloopt het middageten? Doen ze soms een leuke uitstap? Wanneer is de dag gedaan? Overloop dan samen alle prenten van het boek. Komt dit overeen met hoe hun schooldag eruitziet? Wat is hetzelfde, wat is anders? Laat de kinderen vrij reageren. Focus in eerste instantie op de prenten, niet op de tekst. Vertel dat jullie nu samen enkele leuke activiteiten rond dit boek gaan doen, en de woorden en zinnen in het boek gaan lezen.

Belangrijk: onderstaande activiteiten maken maar deels gebruik van alle mogelijkheden die het boek biedt. Het boek zelf biedt nog heel wat kansen om letters, woorden en zinnen te herkennen en ermee te spelen. Je kan onder meer de versjes aanleren en laten opzeggen bij activiteiten in en buiten de klas, de zoekopdrachten onderaan elke pagina benutten, de zoekwoorden aan de linker- en rechterkant, de woorden geschreven in de tekeningen, ... Suggestie voor 3de kleuterklas: spel eenvoudige woordjes, zoals 'b -oo -m' en laat de kinderen dat synthetiseren tot 'boom'. Ze zoeken dan het bijhorende plaatje in het boek.

Activiteit 1: Wie ben ik?

Bekijk samen de eerste pagina van het boek. Daarop staan alle kinderen uit de klas afgebeeld. Hun naam staat eronder. Wijs om beurten verschillende kinderen aan om die namen hardop te lezen (eerste leerjaar). Geef de kinderen daarna individueel of in kleine groepjes werkblad 1. Daarop vullen ze de juiste namen in. Zorg dat de eerste pagina van het boek voortdurend zichtbaar is, zodat de kinderen dit kunnen opzoeken en naschrijven.

oplossing (van links naar rechts): nel, lie, jad, bem, saar, fem, tan, miel, kim, dada, vik en rik, waad, an

Activiteit 2: Van en naar school.

Neem de twee prenten van de schoolpoort erbij (vooraan en achteraan in het boek). Bespreek wat jullie zien. Je kan putten uit volgende vragen:

- Ziet jullie schoolpoort er ook zo uit?
- Zien jullie overeenkomsten of verschillen? Vinden jullie alle mensen van de eerste prent ook terug op de laatste prent?
- Welke verkeersborden zien de kinderen staan? Staan deze verkeersborden ook in onze buurt? (Verwijs eventueel naar de verkeersborden die de kinderen al geleerd hebben binnen de methode.)

De kinderen maken nu zelf een tekening van hun schoolpoort. Ga hiervoor eventueel met de kinderen naar de schoolpoort om die over te tekenen. Elke tekening moet minstens één verkeersbord met minstens één woord bevatten. Hang alle schoolpoort-tekeningen op als een kleurrijke collage.

Eindtermen

Nederlands - Schrijven

- 4.1 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = kopiëren) overzichten, aantekeningen, mededelingen op- en overschrijven.

Eindtermen

Mens en Maatschappij - Ruimte

- 4.14 De leerlingen kunnen de gevaarlijke verkeerssituaties in de ruimere schoolomgeving lokaliseren.

Activiteit 3: Woorden en sommen.

Bekijk samen de prent van de klas. Bespreek wat jullie zien. Je kan putten uit volgende vragen:

- Wat gebeurt er allemaal tijdens de les? Wat doet de juf? Wat doen de kinderen aan de lange tafels in het midden?
- Niet alle kinderen volgen de les mee. Wat doen ze dan wel?
- Wie kan het gedichtje van an voorlezen?
- Vind je het een leuke klas? Zijn er dingen hetzelfde of anders in onze klas?

Wijs op de woordkaartjes die boven het bord hangen. Hebben jullie dit ook in de klas? De kinderen in het boek leren woordjes schrijven. Ze leren ook sommen maken. Dat gaan de kinderen nu ook zelf doen. Ze gaan zelfs iets heel bijzonders doen: sommen maken met woorden! Kan dat? Dat kan zeker. Geef elk kind een kopie van werkbladen 2, 3 en 4 en laat hen dit zelfstandig invullen. Op werkblad 2 is telkens plaats voorzien om de dieren te tekenen. Doe eventueel telkens de eerste opdracht voor.

Activiteit 4: Wie is guus?

Op de volgende vier prenten zien de kinderen telkens Guus. Guus geeft niet gewoon les in de klas. Maar hij helpt met heel wat andere dingen op school. Kunnen de kinderen zeggen wat hij allemaal doet? Laat de kinderen ook enkele van de woorden aan de zijkant zoeken in de tekeningen. Stel daarnaast nog enkele van de volgende vragen:

- Turnles: Doen jullie dit soms ook op school? Doen jullie zelfde dingen als in het boek? Wie vindt de turnles leuk? Wie niet? Waarom? Wat zouden jullie graag eens doen in de turnles?
- Middageten: Wie eet er 's middags allemaal op school? Eten jullie dezelfde dingen als in het boek? Wie vindt het eten op school lekker? Wie niet? Waarom?
- Uitstapje: Waar gaan de kinderen in de boek op uitstap? Hebben jullie dat ook al eens gedaan? Welke schooluitstap heb je onlangs gedaan of gaan jullie binnenkort doen?

Hierbij kun je kopieerblad 2 eventueel (nog eens) gebruiken.

- Zwembad: Wanneer hebben jullie zwemles? Doen jullie dezelfde dingen als in het boek? Wie vindt de zwemles leuk? Wie niet? Waarom?

Leg de kaartjes van kopieerblad 5 verspreid in de klas. Kopieer de gedichten van kopieerblad 6 enkele keren en knip alle gedichtjes individueel uit. Elk kind krijgt één gedicht. Kunnen ze de tekening vinden die erbij past? (opgelet: er zitten vier tekeningen tussen die bij geen enkel gedicht passen). Als er enkele kinderen bij dezelfde tekening staan, kunnen ze hun gedicht met elkaar vergelijken. Hebben ze hetzelfde gedicht? Zoniet, dan krijgen de kinderen nog een kans om opnieuw op zoek te gaan.

Eindtermen

Muzische vorming - Beeld

- 1.2 De leerlingen kunnen door betasten en voelen (tactiel), door kijken en zien (visueel) impressies opdoen, verwerken en erover praten.

Nederlands - Lezen

- 3.1 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in voor hen bestemde instructies voor handelingen van gevarieerde aard.

Eindtermen

Nederlands - Lezen

- 3.5 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = structureren) de informatie ordenen die voorkomt in voor hen bestemde verhalen, kinderromans, dialogen, gedichten, kindertijdschriften en jeugdcyclopedieën.

Mens en Maatschappij - Mens

- 1.2 De leerlingen kunnen beschrijven wat ze voelen en wat ze doen in een concrete situatie en kunnen illustreren dat zowel hun gedrag als hun gevoelens situatiegebonden zijn.

Activiteit 5: Rijnen maar

Op de voorlaatste pagina van het boek staat nog eens 'wie is wie'. Nu wordt elk personage voorgesteld met twee rijmwoorden. Overloop de rijmraadsels en laat de kinderen de juiste namen zoeken. Laat hen dan individueel of per twee kopieerblad 7 maken. Daar staan nog enkele andere rijmspelletjes op.

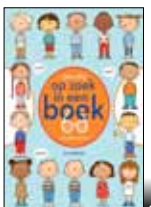
Eindtermen

Nederlands - Taalbeschouwing

6.5 *Met het oog op doeltreffende communicatie kunnen de leerlingen in voor hen relevante en concrete taalgebruikssituaties en op hun niveau bij de eindtermen Nederlands reflecteren op een aantal aspecten van het taalsysteem met betrekking tot: klanken, woorden, zinnen, teksten; spellingvormen; betekenissen.*

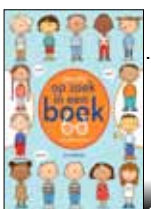
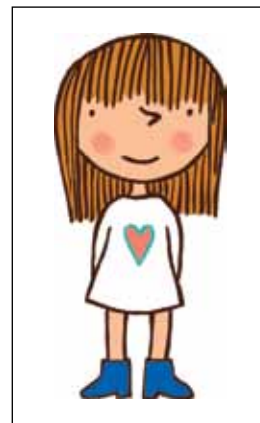
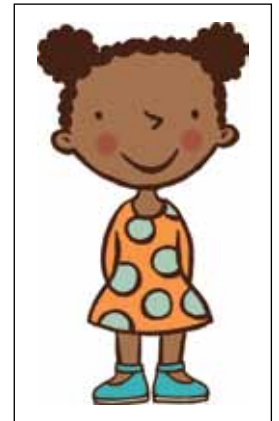
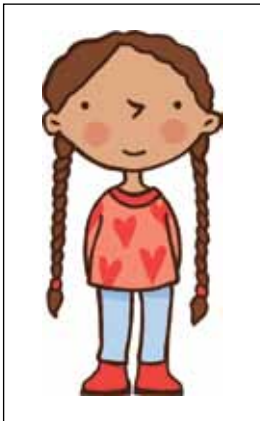
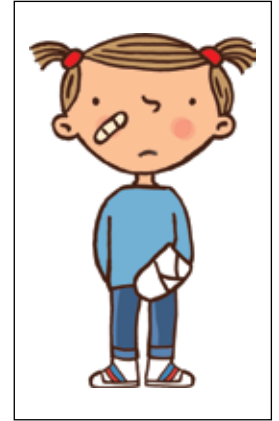
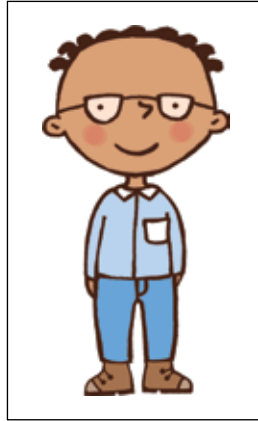
Afronding

Laat de kinderen een rijm bedenken op hun eigen naam. Als hun naam moeilijk is om op te rijmen mogen ze een niet bestaand woord verzinnen. Maak er dan een geheugenspelletje van in de kring. Kind 1 zegt zijn naam en het bijpassende rijmwoord. Kind 2 herhaalt dit, en zegt dan zijn eigen naam en het rijmwoord. Kind 3 herhaalt de naam en het rijmwoord van kind 1, daarna van kind 2 en zegt daarna die van zichzelf. Ga zo de hele kring rond.

Kopieerblad 1: ik pen

- hoe heet hij?
- hoe heet zij?
- zoek in het boek.

Kopieerblad 2: ik vul in

Vul het dier maar in.
Op school leer ik:

de o van

m	.	t
---	---	---

de i van

v	.	s
---	---	---

de aa van

.	.	p
---	---	---

de ie van

m	.	.	r
---	---	---	---

de ee van

b	.	.	r
---	---	---	---

de u van

m	.	g
---	---	---

de a van

r	.	t
---	---	---

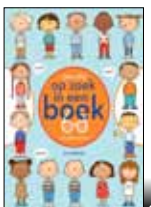
de e van

h	.	n
---	---	---

de oo van duizend

p	.	.	t
---	---	---	---

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 laat je mij ook zien?

Kopieerblad 3: ik maak een som met taal

t + 1 = teen

b + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

w + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

g + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

h + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

n + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

m + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

kan je dit ook?

st + 1 =

.
---	---	---	---	---

sp + 1 =

.
---	---	---	---	---	---

l + d =

.	.	.	.
---	---	---	---

hoe heet hij of zij?

l + 1 =

.	.	.	.
---	---	---	---

3 + s =

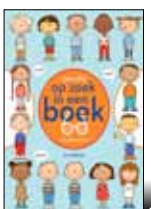
.
---	---	---	---	---

s + 10 =

.
---	---	---	---	---	---

mar + 10 =

.
---	---	---	---	---	---	---	---

Kopieerblad 4: een som met min

1. - t =

.	.	.
---	---	---

2. - l =

.	.	.
---	---	---

3. - k =

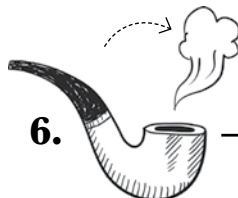
.	.
---	---

4. - m =

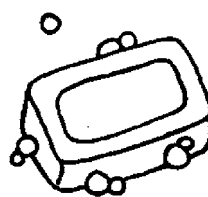
.	.	.
---	---	---

5. - b =

.	.
---	---

6. - r =

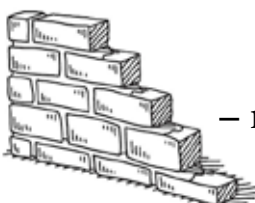
.	.	.
---	---	---

7. - p =

.	.	.
---	---	---

8. - v =

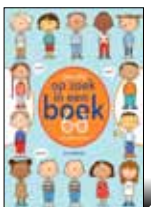
.	.	.
---	---	---

9. - m =

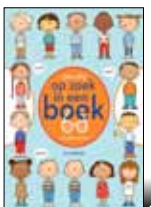
.	.	.
---	---	---

10. - r =

.	.	.
---	---	---

Kopieerblad 5: een rijm en een prent (1)

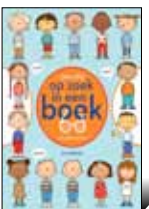
Kopieerblad 6: een rijm en een prent (2)

ik loop en hol en ren
heen en weer.
en ik win!
hoe dat komt?
wel,
zoek en vind:
in mijn **been**
zit een 1.
in mijn **teen**
zit nog een 1.
en wie 1 is,
wint.
dus ik mag het lint!

mijn buik doet raar.
hij weent:
kee oo kee oo.
jij weet en ziet
wat je eet.
maar ik niet.
dus ik leg het uit aan mijn buik:
dat ei komt van een kip.
die kaas komt van een koe.
dat sap komt van een bes.
mijn buik zegt:
ook kee! oo kee!
dat weet ik dan weer.
tot nog een keer.

ui, ei en au
lees ik vaak fout.
dus ik zet die hier,
in een dier.
de ui is van duif.
ik wuif naar de duif.
de au is van pauw.
ik hou van een pauw.
de ei is van geit.
ik bijt in de geit.
dat kan hoor!
als ik dat ei pak
en in een pan
kook of bak.

dit ben ik:
nat in een pak
met geel en wit.
ik ben een **vis**.
van mijn **s** maak ik een **n**.
dan heb ik een **vin**.
van mijn **v** maak ik een **z**.
dan lees je een **zin**:
een vis duikt in zee.
hij heeft het
naar zijn zin.
en doet met zijn
school mee.

Kopieerblad 7: ik rijm.

een lijn van rijm naar rijm.

zet daar de naam bij.

4.

6.

